

Verzekering Aansprakelijkheid Onderneming

BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

Aangestelde:

Iedere natuurlijke persoon, al dan niet bezoldigd, die zijn activiteiten uitoefent onder het gezag, de leiding en het toezicht van de verzekerden.

Derden:

Worden beschouwd als derden, alle andere personen dan:

- de verzekeringnemer;
- de gezinsleden van de verzekeringnemer;
- de gezinsleden van de aansprakelijke verzekerden;
- de bestuurders, vennoten, commissarissen en zaakvoerders in de uitoefening van hun functie;
- de aangestelden in de uitoefening van hun functie;
- de personen of groepen personen genoemd in de bijzondere voorwaarden, tenzij daarin anders bepaald.

Wel kunnen de aangestelden, bestuurders, vennoten, commissarissen en zaakvoerders derden zijn voor hun stoffelijke schade, tenzij ze persoonlijk aansprakelijk zijn voor die schade.

Drempel:

Het bedrag vermeld in de algemene en/of bijzondere voorwaarden. Als het belang van het geschil, indien uit te drukken in geld en zonder interesten, dit bedrag overtreft, dan wordt de waarborg verleend. In het omgekeerde geval is de waarborg niet verworven.

Einde van uitvoering van de werken:

De eerste in datum van de volgende gebeurtenissen:

- de terbeschikkingstelling;
- de indienststelling;
- de inbezitneming;
- het betrekken;
- de voorlopige oplevering;
- de overdracht aan de hoofdaannemer van een voor zijn rekening verricht werk door de verzekerde; zodra de verzekerde daadwerkelijk zijn beschikkings- of feitelijke controle macht over de werken verloren heeft.

Franchise:

Het deel van de schadevergoeding dat per schadegeval ten laste blijft van de verzekerde en waarvan het bedrag bepaald wordt in de algemene en/of bijzondere voorwaarden.

Geschil:

Een conflictsituatie waarin de belangen van de verzekerde strijdig zijn met die van een derde en waarbij de verzekerde ertoe gebracht wordt een recht te doen gelden of zich tegen een aanspraak te verzetten.

Alle conflictsituaties die dezelfde oorzaak hebben vormen één enkel geschil, ongeacht het aantal verzekerden. Het geschil wordt dan geacht te zijn ontstaan op de datum van het eerste conflict.

Leidinggevende aangestelde:

Iedere persoon die leidinggevende bevoegdheid heeft over de onderneming of aan wie dit gezag gedeeltelijk is overgedragen zodat hij beslissingen kan nemen en instructies kan geven, in zoverre die persoon handelt in het kader van zijn opdracht en niet als uitvoerende aangestelde.

Levering van producten:

De materiële en vrijwillige bezitsoverdracht van een product aan een derde. De bezitsovergang gebeurt zodra de verzekerde daadwerkelijk zijn beschikkings- of feitelijke controle macht over het product verloren heeft. Bij gespreide levering, gebeurt de levering per product waarvan een verzekerde vrijwillig het bezit overdraagt.

Lichamelijke schade:

De financiële en morele gevolgen van een lichamenlijk letsel van een persoon, zoals het inkomensverlies, de medische, transport- en begrafeniskosten en andere dergelijke schade.

Milieu-aantasting:

Iedere schade veroorzaakt:

- door het storten, verspreiden, uitstoten, voortbrengen, vrijkomen of lekken van vaste, vloeibare of gasvormige stoffen die de bodem, het water of de lucht vervuilen;
- door lawaai, geurhinder, rook, temperatuur, vochtigheid, trillingen, golven of stralingen.

Onderaannemer:

Iedere natuurlijke of rechtspersoon die de verzekerde aanstelt voor de uitvoering van het geheel of een deel van de prestaties in het kader van de in de bijzondere voorwaarden beschreven activiteiten.

Ongeval:

Een plotselinge, ongewone en onvoorzienbare gebeurtenis uit hoofde van de verzekeringnemer, zijn organen of zijn leidinggevende aangestelden.

Verzekering Aansprakelijkheid Onderneming

Onstoffelijke schade:

Ieder financieel nadeel dat voortvloeit uit de derving van de voordelen verbonden aan de uitoefening van een recht, het genot van een goed of een dienst zoals het verlies van winst, van cliënteel of van marktaandeel, toename van de algemene onkosten, productieverlies, onbruikbaarheid of gebruiksderiving van goederen.

Er zijn drie soorten van onstoffelijke schade:

- onstoffelijke gevolgschade veroorzaakt door een gedekte schade = onstoffelijke schade die voortvloeit uit lichamelijke of stoffelijke schade die gedekt is door het onderhavige contract;
- onstoffelijke gevolgschade veroorzaakt door een niet-gedekte schade = onstoffelijke schade die voortvloeit uit lichamelijke of stoffelijke schade die niet gedekt is door het onderhavige contract;
- zuiver onstoffelijke schade = onstoffelijke schade die niet voortvloeit uit lichamelijke of stoffelijke schade.

Reddingskosten:

De kosten die voortvloeien uit:

- de door ons gevraagde maatregelen om de gevolgen van een verzekerd schadegeval te voorkomen of te beperken;
- de maatregelen die u redelijkerwijs uit eigen beweging neemt als goede huisvader, hetzij om een verzekerd schadegeval te voorkomen, hetzij om de gevolgen ervan te voorkomen of te beperken, op voorwaarde dat u ze dadelijk moet nemen en niet de mogelijkheid hebt ons akkoord te vragen, zonder onze belangen te schaden. Als het gaat om maatregelen om een schadegeval te voorkomen, moet er bovendien nakend gevaar zijn, dat wil zeggen dat als de maatregelen niet genomen worden, er onmiddellijk en zeker een verzekerd schadegeval zal plaatsvinden.

Schadegeval:

Het zich voordoen van een door dit contract gedekte lichamelijke, stoffelijke of onstoffelijke schade.

Alle schade die voortvloeit uit eenzelfde schadeverwekkende oorzaak wordt beschouwd als één schadegeval. Dit schadegeval wordt geacht zich te hebben voorgedaan tijdens het verzekeringsjaar waarin de eerste schade zich heeft voorgedaan en wordt integraal aan dit verzekeringsjaar toegerekend.

Stoffelijke schade:

Iedere beschadiging, vernieling of verlies van zaken of iedere schade geleden door dieren.

Sublimiet:

Het verzekerde bedrag voor een welbepaalde schade dat inbegrepen is in de verzekerde kapitalen voor lichamelijke en/of stoffelijke schade. Dit bedrag kan dus nooit bovenop die kapitalen worden gerekend.

Terrorisme:

Een actie of dreiging van actie zoals gedefinieerd in de wet van 1 april 2007 betreffende de verzekering tegen schade veroorzaakt door terrorisme.

Overeenkomstig deze wet beslist alleen het Comité of een gebeurtenis beantwoordt aan de definitie van terrorisme.

Verzekeraar - Wij:

Belfius Insurance NV, verzekeringsonderneming met maatschappelijke zetel in België Galileelaan 5, 1210 Brussel, toegelaten onder codenummer 0037, K.B. 4 en 13 juli 1979 (B.S. 14 juli 1979), K.B. 24 januari 1991 (B.S. 22 maart 1991), K.B. 30 maart 1993 (B.S. 7 mei 1993) en K.B. 21 november 1995 (B.S. 8 december 1995).

Verzekerden:

Worden beschouwd als verzekerden, in de uitoefening van hun functie in de verzekerde onderneming:

- u als verzekeringnemer;
- indien de verzekeringnemer een natuurlijk persoon is: zijn inwonende meewerkende gezinsleden;
- indien de verzekeringnemer een rechtspersoon is: zijn bestuurders, vennoten, commissarissen en zaakvoerders;
- zijn aangestelden, al dan niet bezoldigd, d.w.z. de werknemers, uitzendkrachten, leerjongens, personen in hun proeftijd en alle andere personen die werken onder het gezag, de leiding en het toezicht van de verzekeringnemer;
- de andere personen of groepen personen die in de bijzondere voorwaarden vermeld worden.

Verzekeringnemer:

De natuurlijke persoon of rechtspersoon die deze verzekering onderschrijft.

Verzekeringsjaar:

De periode begrepen tussen:

- hetzij twee jaarlijkse vervaldagen van het contract;
- hetzij de begindatum van het contract en de eerste jaarlijkse vervaldatum;
- hetzij de laatste jaarlijkse vervaldatum en de datum van opzegging van het contract.

Verzekering Aansprakelijkheid Onderneming

WAARBORGEN BURGERRECHTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID

BA UITBATING

Artikel 1

OMVANG VAN DE WAARBORG

1. Voorwerp

Wij dekken de aansprakelijkheid van de verzekerden voor de schade veroorzaakt aan derden naar aanleiding van de uitbating van de verzekerde onderneming waarvan de activiteiten in de bijzondere voorwaarden beschreven zijn.

Ook alle nevenactiviteiten die verband houden met de verzekerde hoofdactiviteit zijn gedekt. Worden beschouwd als nevenactiviteiten:

- het onderhoud, de herstelling en de schoonmaak van de bedrijfsgebouwen en -installaties;
- de montage en demontage van het materieel;
- de deelname aan beurzen, salons en tentoonstellingen;
- de organisatie van commerciële, culturele of sociale manifestaties binnen of buiten de verzekerde onderneming;
- de organisatie van medische, sociale en sportdiensten;
- de bereiding en verdeling van maaltijden, met inbegrip van het risico van voedselvergiftiging;
- de organisatie van toegelaten bedrijfs- en werfbezoeken.

2. Gewaarborgde aansprakelijkheid

Wij verzekeren de extracontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid overeenkomstig het nationaal en het buitenlands recht.

Bij samenloop van contractuele en extracontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid is bij uitbreiding ook de contractuele aansprakelijkheid gedekt. Onze waarborg is evenwel beperkt tot de schadevergoedingen die wij verschuldigd zouden zijn indien de vordering gegrond was op de extracontractuele aansprakelijkheid.

Wij kennen de waarborg toe binnen de grenzen van de wettelijke bepalingen inzake burgerrechtelijke aansprakelijkheid en zijn niet gehouden een eventuele hogere vergoeding te betalen op grond van bijzondere verbintenissen aangegaan door de verzekerden.

Onverminderd hetgeen verder in dit contract wordt bepaald, dekt onze waarborg niet de foutloze aansprakelijkheid krachtens een specifieke wet of reglementering.

3. Verzekerde schade

Overeenkomstig de bedragen en franchise vermeld in de algemene en bijzondere voorwaarden, waarborgen wij:

- de lichamelijke schade;
- de stoffelijke schade;
- de onstoffelijke gevolgschade veroorzaakt door een gedekte schade;
- de zuiver onstoffelijke schade, als ze het gevolg is van een ongeval.

Is uitgesloten: de onstoffelijke gevolgschade veroorzaakt door een niet-gedekte schade.

Artikel 2

BIJZONDERE WAARBORGEN

1. Burenhinder

Deze waarborg dekt de aansprakelijkheid die u kunt oplopen voor burenhinder op basis van artikel 544 van het Belgisch burgerlijk wetboek of gelijkaardige bepalingen van het buitenlands recht. U bent verzekerd wanneer de burenhinder het gevolg is van een ongeval en voortvloeit uit de verzekerde activiteit of uit in België gelegen en voor de uitoefening van die activiteit bestemde onroerende goederen.

Deze waarborg geldt echter niet:

- voor de zuiver onstoffelijke schade;
- voor de door u opgelopen aansprakelijkheid voor burenhinder die normaal gezien toekomt aan uw medecontractant, wanneer u aanvaard hebt deze aansprakelijkheid contractueel over te nemen.

Deze waarborg is, voor de stoffelijke schade en de onstoffelijke gevolgschade veroorzaakt door een gedekte schade, beperkt tot 250.000 EUR per schadegeval en per verzekeringsjaar. Dit bedrag vormt een sublimiet van het verzekerde kapitaal stoffelijke schade.

Indien de schade die aanleiding geeft tot burenhinder tevens een milieu-aantasting inhoudt, zijn ook de bepalingen van artikel 2.2 van toepassing. De sublimieten zijn echter niet cumuleerbaar.

2. Milieu-aantasting

Deze waarborg dekt uw aansprakelijkheid voor de milieu-aantasting die voortvloeit uit de verzekerde activiteit of uit in België gelegen en voor de uitoefening van die activiteit bestemde onroerende goederen, voor zover die aantasting het gevolg is van een ongeval.

Is evenwel niet verzekerd:

- de zuiver onstoffelijke schade;
- de saneringskosten van uw bedrijfsterreinen;

Verzekering Aansprakelijkheid Onderneming

- de schade veroorzaakt of verergerd door de niet-naleving van de reglementering inzake milieubescherming. Deze schade blijft evenwel verzekerd wanneer ze exclusief toe te schrijven is aan uitvoerende aangestelden die handelen buiten medeweten van de leidinggevende aangestelden van de verzekerde onderneming. Wij behouden ons verhaalrecht op de aansprakelijke aangestelde.

Deze waarborg is, voor de stoffelijke schade en de onstoffelijke gevolgschade veroorzaakt door een gedekte schade, beperkt tot 125.000 EUR per schadegeval en per verzekeringsjaar. Dit bedrag vormt een sublimiet van het verzekerde kapitaal stoffelijke schade.

Indien een andere, zelfs op latere datum gesloten verzekering een specifieke dekking biedt voor milieu-aantasting, zal de onderhavige waarborg maar in voege treden als excedent van die specifieke verzekering.

3. Schade door brand, vuur, rook, ontploffing, water

Deze waarborg dekt uw aansprakelijkheid voor:

- de lichamelijke schade veroorzaakt door brand, vuur, rook, ontploffing of water;
- de stoffelijke en onstoffelijke schade veroorzaakt door brand, vuur, rook, ontploffing of water.

Is evenwel niet verzekerd:

- de schade veroorzaakt aan gebouwen die eigendom zijn van een verzekerde en door de verzekerde onderneming gebruikt worden voor haar uitbating;
- de stoffelijke schade die gedekt kan zijn in het kader van de waarborg Verhaal van derden in een brandverzekering.

Onder verhaal van derden wordt begrepen de aansprakelijkheid die de verzekerde kan oplopen krachtens de artikelen 1382 tot 1386 bis van het Burgerlijk wetboek voor de schade aan goederen veroorzaakt door een gedekt schadegeval dat overgaat op goederen die de eigendom zijn van derden, inbegrepen de gasten.

Deze waarborg geldt ook voor schade veroorzaakt door brand, vuur, rook, ontploffing of water aan lokalen die u gedurende minder dan 32 dagen gebruikt of huurt om er commerciële of sociale manifestaties te organiseren.

Is echter niet gedekt de objectieve aansprakelijkheid na een brand of ontploffing, zoals voorzien in de wet van 30 juli 1979 en haar uitvoeringsbesluiten.

Deze waarborg wordt verleend, voor stoffelijke schade en onstoffelijke gevolgschade veroorzaakt door een gedekte schade, tot beloop van 250.000 EUR per schadegeval en per verzekeringsjaar. Dit bedrag vormt een sublimiet van het verzekerde kapitaal stoffelijke schade.

Indien de door brand, vuur, rook, ontploffing of water veroorzaakte schade tevens een milieu- aantasting inhoudt, zijn ook de bepalingen van artikel 2.2 van toepassing. De sublimieten zijn echter niet cumuleerbaar.

4. Schade door onderaannemers

Deze waarborg dekt uw extracontractuele en contractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door uw onderaannemers.

Is evenwel niet verzekerd:

- de schade die uitgesloten zou zijn als de onderaannemer de hoedanigheid van verzekerde had;
- de schade die voortvloeit uit de gehele of gedeeltelijke niet-naleving van contractuele verbintenissen, zoals de laattijdige uitvoering van een bestelling of prestaties, de kosten om een slecht uitgevoerd werk te herbeginnen of te verbeteren;
- de persoonlijke aansprakelijkheid van de onderaannemer.

Wij behouden ons verhaalrecht op de aansprakelijke onderaannemer.

5. BA Gebouw

Deze waarborg dekt uw aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt aan derden door de onroerende goederen:

- die gebruikt worden voor de verzekerde activiteit;
- of die tijdelijk niet voor die activiteit worden gebruikt maar wel nog worden onderhouden;
- of die in huur zijn gegeven;

met inbegrip van:

- het deel van het bedrijfsgebouw dat bewoond wordt door een verzekerde;
- de reclame- en uithangborden, ongeacht of ze zich in de verzekerde onderneming of op haar werven bevinden, voor zover ze wettelijk zijn geplaatst en bevestigd;
- de liften, voor zover ze aan de vereiste controles en onderhoud worden onderworpen, met name krachtens het koninklijk besluit van 9 maart 2003 betreffende de beveiliging van liften;
- de goederenliften, voor zover ze voldoen aan de normen ter zake.

6. Schade door privé-werken

Deze waarborg dekt uw aansprakelijkheid voor de schade veroorzaakt aan derden door uw aangestelden wanneer ze tuin-, huishoudelijke of soortgelijke privé-werken uitvoeren voor uw rekening of voor rekening van de bestuurders, vennoten of zaakvoerders van de verzekerde onderneming, alsook voor rekening van hun gezinsleden.

Is evenwel niet verzekerd: de schade aan de goederen van de begunstigde van deze werken en van zijn gezinsleden.

Verzekering Aansprakelijkheid Onderneming

7. Schade aan of door een uitzendkracht

Deze waarborg dekt:

- uw aansprakelijkheid voor de schade veroorzaakt door een uitzendkracht die werkt onder uw gezag, leiding en toezicht in het kader van de verzekerde activiteit;
- het verhaal dat de verzekeraar Arbeidsongevallen van de uitzendkracht en/of het slachtoffer (of zijn rechthebbenden) tegen u kan uitoefenen, wanneer die verzekeraar een ongeval van die uitzendkracht ten laste moet nemen.

8. Schade aan of door geleend personeel

Deze waarborg dekt:

- uw aansprakelijkheid voor de schade veroorzaakt door het personeel dat occasioneel te uwer beschikking wordt gesteld en dat werkt onder uw gezag, leiding en toezicht in het kader van de verzekerde activiteit;
- het verhaal dat de verzekeraar Arbeidsongevallen van het ter beschikking gestelde personeel en/of het slachtoffer (of zijn rechthebbenden) tegen u kan uitoefenen, wanneer die verzekeraar een ongeval van dat personeelslid ten laste moet nemen.

9. Schade door uitgeleend personeel

Deze waarborg dekt uw aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt aan derden door uw aangestelden die, volgens uw instructies, occasioneel werken voor rekening van andere werkgevers en dit in het kader van activiteiten van dezelfde aard als die verricht door de verzekerde onderneming.

10. Schade door geleend materieel

Deze waarborg dekt uw aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt aan derden door materieel dat door anderen te uwer beschikking wordt gesteld.

11. Schade door uitgeleend materieel

Deze waarborg dekt uw aansprakelijkheid voor de schade veroorzaakt aan derden door materieel dat occasioneel ter beschikking van anderen wordt gesteld, behalve wanneer het gaat om huur of een test alvorens te kopen of te huren.

12. Schade door motorrijtuigen en zelfrijdende werktuigen toebehorend aan of ter beschikking gesteld van de verzekerden

Deze waarborg wordt verleend voor schade veroorzaakt aan derden door voertuigen en zelfrijdende werktuigen:

- die toebehoren aan de verzekerden en gewoonlijk in het kader van de verzekerde activiteit gebruikt worden;
- of ter beschikking gesteld worden van de verzekerden en in het kader van die activiteit gebruikt worden.

I. Risico werktuig

Wij verzekeren, onder de voorwaarden en binnen de grenzen van het onderhavige contract, de schade veroorzaakt aan derden door het gebruik van die voertuigen, zelfrijdend of niet, als werktuig.

II. Risico verkeer

a. Werktuigen bestemd voor het uitvoeren van werken

Wanneer het zelfrijdende werktuig door zijn constructie of inrichting hoofdzakelijk bestemd is voor het uitvoeren van exploitatiewerkzaamheden (vorkheftruck, lepelbagger, ...), verzekeren wij het verkeersrisico van die werktuigen in de inrichtingen of op de werven van de verzekeringnemer en binnen een straal van 150 meter van die inrichtingen of werven.

Deze waarborg wordt verleend onder de voorwaarden van het modelcontract van de verplichte verzekering inzake motorrijtuigen. Deze waarborg is beperkt:

- voor de stoffelijke schade, tot het minimumbedrag bepaald bij wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, gewijzigd bij wet van 12 januari 2007;
- voor de lichamelijke schade, tot het bedrag bepaald in het koninklijk besluit bedoeld in de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, gewijzigd bij wet van 12 januari 2007, van zodra dit besluit in werking treedt.

b. Voertuigen bestemd voor verkeer op de openbare weg

Wanneer het voertuig door zijn constructie of inrichting hoofdzakelijk bestemd is voor verkeer op de openbare weg (personenwagens, vrachtwagen, bestelwagen,...) waarborgen wij niet het verkeersrisico van die voertuigen dat valt onder het toepassingsgebied van de Belgische of buitenlandse wetgeving betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen.

13. Schade door motorrijtuigen toebehorend aan of ter beschikking gesteld van de aangestelden: aansprakelijkheid van de opdrachtgever

Deze waarborg dekt de aansprakelijkheid die u kunt oplopen in uw hoedanigheid van opdrachtgever voor de schade veroorzaakt aan derden door motorrijtuigen:

- die door uw aangestelden voor de behoeften van de dienst worden gebruikt;
- waarvan u noch de eigenaar, noch de leasingnemer, noch de huurder, noch de houder bent;
- en die niet verzekerd zijn.

Verzekering Aansprakelijkheid Onderneming

Deze waarborg wordt verleend onder de voorwaarden van het modelcontract van de verplichte verzekering inzake motorrijtuigen. Deze waarborg is beperkt:

- voor de stoffelijke schade, tot het minimumbedrag bepaald bij wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, gewijzigd bij wet van 12 januari 2007;
- voor de lichamelijke schade, tot het bedrag bepaald in het koninklijk besluit bedoeld in de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, gewijzigd bij wet van 12 januari 2007, van zodra dit besluit in werking treedt.

Is evenwel niet verzekerd, de schade aan het door de aangestelde gebruikte voertuig zelf.

Wij behouden ons verhaalrecht op de aansprakelijke aangestelde.

14. Schade aan voertuigen en materiaal van derden

Deze waarborg dekt uw aansprakelijkheid voor de schade veroorzaakt:

- aan het materiaal van derden die in de verzekerde onderneming werken uitvoeren, voor zover dit materiaal niet door de verzekerden als werkinstrument wordt gebruikt;
- aan de voertuigen van derden die geladen of gelost moeten worden. De schade aan de te laden of te lossen goederen is echter niet gedekt;
- aan de voertuigen van derden die in uw inrichtingen geparkeerd staan, zelfs wanneer die voertuigen door de verzekerden worden verplaatst op uw bedrijfsterrein of in een straal van 150 meter van de genoemde inrichtingen. De dekking van de schade aan de verplaatste voertuigen is beperkt tot:
  - 30.000 EUR per voertuig;
  - 90.000 EUR per schadegeval en per verzekeringsjaar.

15. Schade aan voertuigen en bezittingen van het personeel

Deze waarborg dekt uw aansprakelijkheid voor de schade veroorzaakt aan de voertuigen en persoonlijke bezittingen van de aangestelden, bestuurders, vennoten, commissarissen en zaakvoerders.

Is evenwel niet verzekerd:

- de schade veroorzaakt door één van die personen aan de voertuigen en voorwerpen waarvan hij houder is;
- de schade veroorzaakt aan de voertuigen en bezittingen die toebehoren aan of ter beschikking zijn gesteld van de verzekeringnemer.

16. Schade aan ondergrondse kabels en leidingen

Deze waarborg dekt uw aansprakelijkheid voor de schade veroorzaakt aan ondergrondse kabels en leidingen.

Wanneer uw activiteit bouw- of grondwerkzaamheden omvat, geldt deze dekking echter maar voor zover u kunt aantonen dat u vooraf de plannen hebt opgevraagd en geraadpleegd. Zo niet zal deze dekking maar worden verleend voor zover de werken die aan de oorsprong van de schade liggen een bewezen dringend karakter hadden.

17. Schade door installaties buiten de onderneming

Deze waarborg dekt uw aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door de verbindingswegen met de spoorweg en door de installaties voor het vervoer van elektriciteit, gas of vloeistoffen die u toebehoren en die zich buiten uw exploitatiezetels bevinden.

18. Schade door grondbewegingen

Deze waarborg dekt uw aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt aan derden door verschuiving, verzakking of zetting van grond, steen- of slakkenbergen, grondaanvullingen of uitgravingen en in het algemeen, door alle grondbewegingen, voor zover ze het gevolg zijn van een ongeval dat te wijten is aan de verzekerde activiteiten.

Deze waarborg is, voor stoffelijke schade en onstoffelijke gevolgschade veroorzaakt door een gedekte schade, verworven mits een franchise van 2.500 EUR per schadegeval en tot beloop van 125.000 EUR per schadegeval. Dit bedrag vormt een sublimiet van het verzekerde kapitaal stoffelijke schade.

19. Informaticaschade

Deze waarborg dekt uw aansprakelijkheid voor:

- schade veroorzaakt aan computergegevens of de loutere onbeschikbaarheid van die gegevens en alle gevolgen daarvan;
- de schade veroorzaakt door of voortvloeiend uit het gebruik van informatica.

Deze waarborg wordt verleend voor stoffelijke schade en onstoffelijke gevolgschade veroorzaakt door een gedekte schade tot beloop van 125.000 EUR per schadegeval. Dit bedrag vormt een sublimiet van het verzekerde kapitaal stoffelijke schade.

Is uitgesloten de beroepsaansprakelijkheid voor alle activiteiten verbonden aan het internet, de ontwikkeling, het onderhoud en de installatie van software.

20. Diefstal

Indien er een klacht is neergelegd bij de bevoegde instanties, dekt deze waarborg de aansprakelijkheid die u als opdrachtgever kunt oplopen voor:

- diefstal of poging tot diefstal gepleegd door een niet-leidinggevende aangestelde in de uitoefening van zijn functie;
- diefstal of poging tot diefstal waartoe gelegenheid is gegeven door de nalatigheid van een niet-leidinggevende aangestelde in de uitoefening van zijn functie.

Verzekering Aansprakelijkheid Onderneming

Wij behouden ons verhaalrecht op de aansprakelijke aangestelde.

Deze waarborg is, voor stoffelijke schade en onstoffelijke gevolgschade veroorzaakt door een gedekte schade, verworven mits een franchise van 625 EUR per schadegeval en tot beloop van 25.000 EUR per schadegeval en 50.000 EUR per verzekeringsjaar. Deze bedragen vormen sublimieten van het verzekerde kapitaal stoffelijke schade.

21. Interne milieu- en veiligheidscoördinator

Deze waarborg dekt uw aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt aan derden door de uitoefening van de opdracht:

- van interne milieucoördinator, overeenkomstig het decreet van de Vlaamse raad van 5 april 1995;
- en/of interne veiligheidscoördinator, overeenkomstig de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en haar uitvoeringsbesluiten.

De aansprakelijkheidsdekking geldt:

- voor uzelf als natuurlijk persoon, voor uw aangestelden tewerkgesteld krachtens een vaste arbeidsovereenkomst en voor de bestuurders, vennoten of zaakvoerders wanneer zij voor uw rekening optreden;
- voor de werven waar uw tussenkomst zich niet beperkt tot de coördinatie maar waar u ook werken uitvoert.

Is evenwel niet verzekerd:

- de schade voortvloeiend uit de uitoefening van het beroep van coördinator zonder over de wettelijk vereiste kennis en/of kwalificaties te beschikken;
- de schade voortvloeiend uit het feit dat de wettelijk vereiste documenten en verslagen niet worden bijgehouden.

Bij een accidentele fout of vergetelheid bij de uitvoering van de wettelijke en reglementaire verplichtingen blijft de dekking evenwel behouden.

U verbindt zich ertoe ons binnen 30 dagen volgend op de begindatum van het contract, de naam van de interne coördinator te bezorgen. Bij verandering van de identiteit van deze laatste, moet u ons binnen 30 dagen volgend op zijn indiensttreding verwittigen.

Artikel 3 UITSLUITINGEN

Naast de uitsluitingen gemeenschappelijk aan alle waarborgen Burgerrechtelijke aansprakelijkheid, zijn uit de verzekering ook uitgesloten:

1. de schade die verband houdt met het sluiten, uitvoeren of verbreken van een arbeidsovereenkomst, alsook de schending van een bepaling betreffende de sociale zekerheid;

2. de schadevergoedingen die u verschuldigd bent als werkgever krachtens de wetgeving op de arbeidsongevallen en de beroepsziekten;
3. de schade veroorzaakt door motorrijtuigen in de gevallen van aansprakelijkheid die vallen onder de Belgische of buitenlandse wetgeving op de verplichte autoverzekering, onverminderd de artikelen 2.12 en 2.13;
4. de schade veroorzaakt door de producten na hun levering of door de werken na hun uitvoering. Deze schade kan worden verzekerd in het kader van de waarborg BA Na levering;
5. de schade veroorzaakt aan toevertrouwde goederen. Deze schade kan worden verzekerd in het kader van de waarborg Toevertrouwde goederen. Als het werk echter bij een derde wordt verricht, blijven de bepalingen van de waarborg BA Uitbating van toepassing voor de schade veroorzaakt aan het goed of deel ervan waaraan op het ogenblik van het schadegeval niet rechtstreeks wordt gewerkt.

TOEVERTROUWDE GOEDEREN

Artikel 4 WAT IS DE OMVANG VAN DE WAARBORG?

1. Voorwerp

Wij dekken de aansprakelijkheid van de verzekerden voor schade veroorzaakt aan goederen die toebehoren aan derden en die hen zijn toevertrouwd:

- om eraan te werken;
- om ermee te werken;
- om ze tijdelijk te bewaren (BA Bewaarnemer).

De waarborg geldt slechts voor zover de schade:

- het gevolg is van een ongeval;
- en niet voortvloeit uit een eigen gebrek van het beschadigde voorwerp.

2. Gewaarborgde aansprakelijkheid

Wij verzekeren de contractuele en extracontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid volgens het nationaal en het buitenlands recht.

Onze waarborg is evenwel beperkt tot de schadevergoedingen die wij verschuldigd zouden zijn indien de aansprakelijkheidsvordering een extracontractuele grond had.

3. Verzekerde schade

Overeenkomstig de bedragen en franchise vermeld in de bijzondere voorwaarden, waarborgen wij:

- de stoffelijke schade;
- de onstoffelijke gevolgschade veroorzaakt door een gedekte schade.

Verzekering Aansprakelijkheid Onderneming

Is uitgesloten:

- de onstoffelijke gevolgschade veroorzaakt door een niet-gedekte schade;
- de zuiver onstoffelijke schade.

Artikel 5

BIJZONDERE WAARBORGEN

1. Toevertrouwd goed om eraan te werken

Deze waarborg dekt de aansprakelijkheid van de verzekerden voor schade veroorzaakt aan goederen die hen door derden zijn toevertrouwd om het voorwerp uit te maken van een werk, een prestatie of een manipulatie.

Deze waarborg geldt zolang de verzekerde houder is van het toevertrouwde goed, dus zowel vóór, tijdens als na het werk, de prestatie of de manipulatie.

Wordt het werk, de prestatie of de manipulatie in de bedrijfsinrichting van de verzekerde verricht, dan wordt het volledige goed beschouwd als toevertrouwd. De specifieke bepalingen van de waarborg Toevertrouwde goederen zijn in dat geval van toepassing.

Wordt het werk, de prestatie of de manipulatie verricht bij een derde, dan wordt enkel het deel waaraan rechtstreeks gewerkt wordt op het ogenblik van het schadegeval, beschouwd als toevertrouwd goed en gedekt door de bepalingen van de waarborg Toevertrouwde goederen. De andere delen vallen onder de waarborg BA Uitbating.

2. Toevertrouwd goed om ermee te werken

Deze waarborg dekt de aansprakelijkheid van de verzekerden voor schade veroorzaakt aan goederen die hen kosteloos door derden worden toevertrouwd voor maximum 31 dagen en die worden gebruikt als werkinstrument.

Deze waarborg geldt zolang de verzekerde houder is van het toevertrouwde goed, dus zowel vóór, tijdens als na het gebruik van dit goed als werkinstrument.

3. BA Bewaarnemer

Deze waarborg dekt de aansprakelijkheid van de verzekerden voor schade veroorzaakt aan goederen die hen kosteloos door derden worden toevertrouwd voor maximum 31 dagen en die ze in bewaring hebben op het ogenblik van het schadegeval.

Deze waarborg geldt niet wanneer de schade verzekeraar is in het kader van de waarborgen Toevertrouwd goed om eraan te werken of Toevertrouwd goed om ermee te werken.

Artikel 6

UITSLUITINGEN

Naast de uitsluitingen gemeenschappelijk aan alle waarborgen Burgerrechtelijke aansprakelijkheid, zijn uit de verzekering uitgesloten:

1. de schade die voortvloeit uit de slechte uitvoering van het overeengekomen werk;
2. de meerwaarde die de verzekerde aan het toevertrouwde goed geeft door een herstelling, verandering, wijziging of incorporatie;
3. de schade veroorzaakt aan de door de verzekerde onderneming of haar onderaannemers geproduceerde, verkochte of geleverde goederen bij de levering, installatie of iedere andere prestatie vóór het definitieve einde van de werken;
4. de schade veroorzaakt aan de goederen die aan de verzekerde zijn toevertrouwd om verkocht te worden;
5. de schade veroorzaakt aan goederen die verzekerde in huur of in leasing neemt;
6. de schade veroorzaakt aan wedstrijddieren die aan de verzekerde zijn toevertrouwd;
7. de schade voortvloeiend uit diefstal, verdwijning of verlies van het toevertrouwde goed. Niettemin:
  - bij diefstal of poging tot diefstal van een toevertrouwd goed, dekt deze waarborg de aansprakelijkheid die u kunt oplopen in uw hoedanigheid van opdrachtgever, voor zover die diefstal of poging tot diefstal is gepleegd door een niet-leidinggevende aangestelde in de uitoefening van zijn functie of er gelegenheid toe is gegeven door een nalatigheid van die aangestelde. Er moet een klacht zijn neergelegd bij de bevoegde overheid. Wij behouden ons verhaalrecht op de aansprakelijke aangestelde;
  - bij het verdwijnen of verlies van een dier dat aan de verzekerde is toevertrouwd en niet bestemd is voor wedstrijden, vergoeden wij de schade in dagwaarde. Onder dagwaarde verstaan wij de beurs-, handels- of vervangingswaarde op een bepaald tijdstip. Er moet een klacht zijn neergelegd bij de bevoegde overheid;
8. de schade die verzekeraar is in het kader van een brandpolis.

Verzekering Aansprakelijkheid Onderneming

BA NA LEVERING

Artikel 7

OMVANG VAN DE WAARBORG?

1. Voorwerp

Wij verzekeren de aansprakelijkheid van de verzekerden voor schade veroorzaakt aan derden door de producten na hun levering of door de werken na hun uitvoering.

De waarborg geldt wanneer het product of het werk aangetast is door een gebrek dat voortvloeit uit een fout, verzuim of nalatigheid in het ontwerp, de fabricage, de behandeling, de voorbereiding of conditionering, de herstelling of het onderhoud, de plaatsing, montage, samenvoeging of iedere soortgelijke verrichting, de verpakking, etikettering, opslag, verzending, beschrijving, specificatie, promotie, gebruiksaanwijzing of waarschuwing.

2. Gewaarborgde aansprakelijkheid

Wij verzekeren de contractuele en extracontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid volgens het nationaal en het buitenlands recht.

Onze waarborg is evenwel beperkt tot de schadevergoedingen die wij verschuldigd zouden zijn indien de aansprakelijkheidsvordering een extracontractuele grond had.

Wat betreft de notie van foutloze aansprakelijkheid, wordt alleen de aansprakelijkheid in aanmerking genomen die voortvloeit uit de wet van 25 februari 1991 betreffende de aansprakelijkheid voor producten met gebreken.

3. Verzekerde schade

Overeenkomstig de bedragen en franchise vermeld in de algemene en bijzondere voorwaarden, waarborgen wij:

- de lichamelijke schade;
- de stoffelijke schade;
- de onstoffelijke gevolgschade veroorzaakt door een gedekte schade.

Zijn uitgesloten:

- de onstoffelijke gevolgschade veroorzaakt door een niet-gedekte schade;
- de zuiver onstoffelijke schade.

Artikel 8

BIJZONDERE WAARBORGEN

1. Milieu-aantasting

Deze waarborg dekt uw aansprakelijkheid voor de milieu-aantasting veroorzaakt door de verzekerde activiteit, voor zover die aantasting het gevolg is van een ongeval.

Is echter niet verzekerd, de schade veroorzaakt of verergerd door de niet-naleving van de reglementering inzake milieubescherming. Deze schade blijft evenwel verzekerd wanneer ze exclusief toe te schrijven is aan uitvoerende aangestelden die handelen buiten medeweten van de leidinggevende aangestelden van de verzekerde onderneming. Wij behouden ons verhaalrecht op de aansprakelijke aangestelde.

Deze waarborg is, voor de stoffelijke schade en de onstoffelijke gevolgschade veroorzaakt door een gedekte schade, beperkt tot 125.000 EUR per schadegeval en per verzekeringsjaar. Dit bedrag vormt een sublimiet van het verzekerde kapitaal stoffelijke schade.

Indien een andere, zelfs op latere datum gesloten verzekering, een specifieke dekking biedt voor milieu-aantasting, zal de onderhavige waarborg maar in voege treden als excedent van die specifieke verzekering.

2. Schade door brand, vuur, rook, ontploffing, water

Deze waarborg dekt uw aansprakelijkheid voor:

- de lichamelijke schade veroorzaakt door brand, vuur, rook, ontploffing of water;
- de stoffelijke schade en onstoffelijke schade veroorzaakt door brand, vuur, rook, ontploffing of water.

Deze waarborg wordt verleend voor stoffelijke schade en onstoffelijke gevolgschade veroorzaakt door een gedekte schade tot beloop van 250.000 EUR per schadegeval en per verzekeringsjaar. Dit bedrag vormt een sublimiet van het verzekerde kapitaal stoffelijke schade.

Indien de door brand, vuur, rook, ontploffing of water veroorzaakte schade tevens een milieu-aantasting inhoudt, zijn ook de bepalingen van artikel 8.1 van toepassing. De sublimiten zijn echter niet cumuleerbaar.

3. Schade door onderaannemers

Deze waarborg dekt uw extracontractuele en contractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door uw onderaannemers.

Is evenwel niet verzekerd:

- de schade die uitgesloten zou zijn als de onderaannemer de hoedanigheid van verzekerde had;
- de schade die voortvloeit uit de gehele of gedeeltelijke niet-naleving van contractuele verbintenissen, zoals de laattijdige uitvoering van een bestelling of prestatie, de kosten om een slecht uitgevoerd werk te herbeginnen of te verbeteren;
- de persoonlijke aansprakelijkheid van de onderaannemer.

Wij behouden ons verhaalrecht op de aansprakelijke onderaannemer.

Verzekering Aansprakelijkheid Onderneming

4. Informaticaschade

Deze waarborg dekt uw aansprakelijkheid voor:

- schade veroorzaakt aan computergegevens of de loutere onbeschikbaarheid van die gegevens en alle gevolgen daarvan;
- schade veroorzaakt door of voortvloeiend uit het gebruik van informatica.

Deze waarborg wordt verleend voor stoffelijke schade en onstoffelijke gevolgschade veroorzaakt door een gedekte schade tot beloop van 125.000 EUR per schadegeval en per verzekeringsjaar. Dit bedrag vormt een sublimiet van het verzekerde kapitaal stoffelijke schade.

Is uitgesloten de beroepsaansprakelijkheid voor alle activiteiten verbonden aan het internet, de ontwikkeling, het onderhoud en de installatie van software.

5. Werken verricht voor rekening van een hoofdaannemer

Wanneer u werken verricht voor rekening van een hoofdaannemer, dekt deze waarborg uw aansprakelijkheid voor schade die zich voordoet na de overdracht van de werken aan die aannemer. Deze overdracht heeft plaats op de in het dagboek van de werken vermelde datum of kan, bij ontstentenis, worden bewezen door ieder rechtsgeldig schriftelijk document.

Artikel 9 UITSLUITINGEN

Naast de uitsluitingen gemeenschappelijk aan alle waarborgen Burgerrechtelijke aansprakelijkheid, zijn uit de verzekering uitgesloten:

1. de schade veroorzaakt aan het geleverde product of aan het uitgevoerde werk. Zijn dus uitgesloten: de herstellings- of vervangingskosten van geleverde producten met gebreken, de kosten voor het verbeteren of herbeginnen van een niet naar behoren verricht werk.

Wanneer een derde echter uw scheidbaar onderdeel dat een gebrek vertoont, in zijn eigen product of in zijn eigen werk heeft opgenomen, is de schade aan het product of het werk gedekt, met uitsluiting van de schade die uitsluitend voortvloeit uit de herstelling of de vervanging van uw defect onderdeel. Onder scheidbaar onderdeel wordt verstaan het onderdeel dat kan worden weggenomen zonder de rest van het product of het werk te beschadigen;

2. de kosten van preventieve controle, detectie, inspectie en de uit- en inbouwkosten van de geleverde producten of uitgevoerde werken;
3. de kosten verbonden aan het terugroepen van producten opgelopen door de verzekerde of door derden, zoals de kosten om het publiek te waarschuwen, de houders op te sporen, kosten van terugneming, onderzoek, verwijdering van gebrekkige producten en eerherstel door publiciteit;

4. de schade die exclusief voortvloeit uit het feit dat de geleverde producten of de uitgevoerde werken hun functie niet vervullen of niet beantwoorden aan de behoeften waarvoor deze producten of werken bestemd waren. Dit geldt in het bijzonder wanneer de genoemde producten of werken niet de vereiste en beloofde efficiëntie, duurzaamheid, geschiktheid, kwaliteit of rendement vertonen;

5. de schade veroorzaakt door de afwezigheid of ontoereikendheid van voorafgaande controles en tests op de producten. Dit criterium wordt beoordeeld in het licht van de laatste stand van de wetenschap en techniek.

Deze schade blijft evenwel verzekerd wanneer ze exclusief toe te schrijven is aan uitvoerende aangestelden die handelen buiten medeweten of zonder toestemming van de leidinggevende aangestelden van de verzekerde onderneming. Wij behouden ons verhaalrecht op de aansprakelijke aangestelde;

6. de schade die voortvloeit uit een zichtbaar gebrek of een gebrek dat gekend is door de verzekeringnemer of de leidinggevende aangestelden bij de levering;
7. de vorderingen op grond van de tienjarige aansprakelijkheid zoals gedefinieerd in de artikels 1792 en 2270 van het Belgisch burgerlijk wetboek of gelijkwaardige bepalingen van het buitenlands recht;
8. de schade die voortvloeit uit producten of werkstukken die opgenomen zijn in zeevaart-, luchtvaart- of ruimtevaartuigen of in 'offshore'-installaties en die aan specifieke normen moeten beantwoorden;
9. de schade veroorzaakt door het lood in verven;
10. de schade veroorzaakt door tabak en ieder product op basis van tabak;
11. de schade veroorzaakt door ureumformaldehyde.

GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN VOOR DE WAARBORGEN BURGERRECHTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID

Artikel 10 VERZEKERINGSGBIED

1. BA Uitbating en Toevertrouwde goederen

Deze waarborgen zijn geldig voor schade die zich voordoet over de hele wereld, voor zover ze voortspruit uit een activiteit van uw in België gelegen bedrijfszetels.

Verzekering Aansprakelijkheid Onderneming

Voor de bijzondere waarborg Interne milieu- en veiligheidscoördinator, is onze waarborg echter beperkt tot België.

2. BA Na levering

Deze waarborg is geldig voor schade over de hele wereld, voor zover ze voortvloeit uit een activiteit van uw in België gelegen bedrijfszetels.

Deze waarborg geldt echter niet wanneer de producten of de werken, naar uw weten, bestemd zijn voor de VS, Canada of Australië.

Artikel 11

WAARBORG IN DE TIJD

De waarborgen gelden voor schade die zich voordoet tijdens de duur van dit contract, behalve de schade die voortvloeit uit een feit of gebeurtenis waarvan de verzekerde kennis had of had moeten hebben bij het onderschrijven van de polis.

Artikel 12

GEMEENSCHAPPELIJKE UITSLUITINGEN VOOR DE WAARBORGEN BURGERRECHTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID

Naast de uitsluitingen eigen aan elke waarborg Burgerrechtelijke aansprakelijkheid, zijn uit de verzekering uitgesloten:

1. het opzettelijk veroorzaakte schadegeval. Dit schadegeval blijft evenwel verzekerd wanneer het exclusief toe te schrijven is aan uitvoerende aangestelden die handelen buiten medeweten of zonder toestemming van de leidinggevende aangestelden van de verzekerde onderneming. Wij behouden ons verhaalrecht op de aansprakelijke aangestelde;
2. de schade veroorzaakt door grove schuld. Onder grove schuld wordt verstaan:
  - het niet-naleven van wetten, reglementen of gebruiken eigen aan de verzekerde activiteiten, terwijl eenieder die vertrouwd is met de materie moet weten dat daardoor bijna onvermijdelijk schade wordt berokkend;
  - het ernstig tekortschieten aan wettelijke en reglementaire verplichtingen betreffende de veiligheid of gezondheid op het werk, terwijl de medewerkers die aangesteld zijn om toe te zien op de naleving van die verplichtingen, de verzekeringnemer schriftelijk hebben gewezen op het gevaar waaraan hij zijn personeel blootstelt;
  - de aanvaarding en uitvoering van werken, terwijl de verzekerde zich ervan bewust was of moest zijn dat hij noch over de nodige bekwaamheid, noch over de vereiste technische kennis of over de passende materiële of menselijke middelen beschikte om de aangevane verbintenissen te kunnen uitvoeren;
  - het bewust genomen risico, met name om de kosten te drukken of de werken te versnellen, de kennelijke professionele incompetentie en de keuze van aangestelden die duidelijk niet bekwaam zijn om het werk uit te voeren;

- het feit geen voorzorgsmaatregelen te hebben genomen of te hebben laten nemen om de herhaling van schade van dezelfde aard te voorkomen, na vaststelling van de eerste schade;
- het verkeren in staat van dronkenschap, alcoholintoxicatie of in een vergelijkbare toestand als gevolg van het gebruik van andere producten dan alcoholische dranken;
- de betrokkenheid bij vechtpartijen.

Deze schade blijft evenwel verzekerd wanneer ze exclusief toe te schrijven is aan uitvoerende aangestelden die handelen buiten medeweten of zonder toestemming van de leidinggevende aangestelden van de verzekerde onderneming. Wij behouden ons verhaalrecht op de aansprakelijke aangestelde;

3. de schade die voortvloeit uit de gehele of gedeeltelijke niet-uitvoering of slechte uitvoering van de contractuele verbintenissen, zoals vertraging in de uitvoering van het contract, kosten aangegaan om een slecht verricht werk te herbeginnen of te verbeteren;
4. de beroepsaansprakelijkheid van de verzekerden;
5. de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de sociale lasthebbers van de verzekerde onderneming voor beheersfouten begaan tijdens hun mandaat;
6. de foutloze aansprakelijkheid opgelegd door een specifieke wet of reglement, onverminderd het bepaalde in dit contract;
7. de schade aan beschermde soorten en natuurlijke habitats, water of bodem, zoals gedefinieerd in de richtlijn 2004/35/EG of vergelijkbare wetgeving;
8. de schade die voortvloeit uit financiële transacties, misbruik van vertrouwen, verduistering, ontvreemding of soortgelijke handelingen, de niet-naleving van de wetgeving inzake mededinging en de schending van de intellectuele eigendomsrechten zoals octrooien, merken, tekeningen of modellen en auteursrechten;
9. de gerechtelijke, transactionele, administratieve of economische boetes, de schadevergoedingen die als strafmaatregel of afschrikmiddel worden toegepast (zoals 'punitive damages' of 'exemplary damages' in sommige buitenlandse rechtsstelsels), alsook de kosten van de strafrechtelijke vervolging;
10. de conventioneel bedongen schadevergoeding;
11. de schade veroorzaakt door enig rivier-, zee-, spoorweg-, lucht- of ruimtevaartuig of -voertuig, alsook door de goederen die ze vervoeren of slepen;
12. de schade veroorzaakt door oorlogsfeiten (ook burgeroorlog), oproer, collectieve gewelddaden, stakingen, lock-out en terrorisme;

Verzekering Aansprakelijkheid Onderneming

13. de schade veroorzaakt door explosieven, mijnontploffingen, horizontale boringen, munitie, oorlogswapens of vuurwerk;
14. de schade veroorzaakt door wapens of tuigen die bestemd zijn om te ontploffen door de structuurwijziging van de atoomkern en in het algemeen, alle schade die rechtstreeks of onrechtstreeks het gevolg is van een wijziging van de atoomkern, van radioactiviteit en van de voortbrenging van ioniserende stralingen;
15. de schade voortvloeiend uit de schadelijke eigenschappen van asbest;
16. de schade veroorzaakt door of toegeschreven aan elektromagnetische velden of stralingen;
17. de schade die voortvloeit uit genetisch gewijzigde organismen (GGO's);
18. de schade die voortvloeit uit de overdraagbare bovine spongiforme encefalopathie, ongeacht de vorm waarin ze zich voordoet;
19. de schade die voortvloeit uit de werking van toxische schimmels die aanwezig zijn in de onroerende goederen of bouwmaterialen;
20. de schade veroorzaakt door latex;
21. de schade veroorzaakt door het gebruik van nanotechnologieën op het gebied van gezondheid en cosmetica;
22. de schade veroorzaakt door het HIV- virus of welke ziekte ook veroorzaakt door dit virus, met name AIDS.

WAARBORG RECHTSBIJSTAND

Artikel 13 OMVANG VAN DE WAARBORG

Wij verzekeren onder de hierna bepaalde voorwaarden en tot beloop van de overeengekomen bedragen:

- het strafrechtelijk verweer van de verzekerde;
- het burgerlijk verhaal op de aansprakelijke;
- het onvermogen van de aansprakelijke;
- de betaling van een voorschot op de schadevergoeding;
- de strafrechtelijke borgstelling van de verzekerde;

naar aanleiding van de uitbating van de verzekerde onderneming waarvan de activiteiten beschreven zijn in de bijzondere voorwaarden.

Artikel 14 BIJZONDERE WAARBORGEN

1. Strafrechtelijk verweer

Wij verzekeren de strafrechtelijke verdediging van de verzekerde telkens hij in rechte vervolgd wordt wegens een schadegeval dat gedekt is door de aansprakelijkheidsverzekering van deze polis.

Deze waarborg wordt verleend tot 25.000 EUR per geschil.

2. Burgerlijk verhaal

Wij oefenen in der minne of in rechte verhaal uit op een derde die burgerlijk of objectief aansprakelijk is verklaard, om schadevergoeding te verkrijgen:

- van de lichamelijke schade en onstoffelijke gevolgschade opgelopen door een verzekerde bij de uitoefening van de activiteiten beschreven in de bijzondere voorwaarden;

- van de stoffelijke schade en de onstoffelijke gevolgschade veroorzaakt aan de exploitatiegoederen of aan de koopwaar van de verzekerde onderneming.

Er zal geen verhaal worden uitgeoefend op een verzekerde, tenzij die schade op een andere aansprakelijkheidsverzekering afgewenteld kan worden.

Wanneer de verzekerde deze waarborg geniet op grond van opzettelijke gewelddaden op zijn persoon, wordt de waarborg uitgebreid tot de indiening van een dossier bij het Fonds voor hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden.

Deze waarborg wordt verleend tot 25.000 EUR per geschil, met toepassing van een drempel van 200 EUR per geschil.

3. Onvermogen

Wanneer bij een geschil gedekt door de waarborg Burgerlijk verhaal van deze polis, de aansprakelijke geïdentificeerd is en zijn onvermogen door een onderzoek of langs gerechtelijke weg is vastgesteld, waarborgen wij aan de verzekerde de betaling van de hem door de rechtbank toegekende schadevergoedingen.

Deze waarborg geldt slechts na uitputting van alle tussenkomsten van om het even welke overheids- of privé-instelling.

Deze waarborg wordt niet toegekend bij opzettelijke gewelddaden op personen of goederen, diefstal, poging tot diefstal of ieder ander moedwillig feit.

Deze waarborg wordt verleend tot 7.500 EUR per geschil en met een franchise van 250 EUR per geschil.

Verzekering Aansprakelijkheid Onderneming

4. Voorschot op schadevergoeding

Bij een geschil gedekt door de waarborg Burgerlijk verhaal van deze polis, schieten wij aan de verzekerde de verschuldigde schadevergoeding voor van zodra de persoon die ze moet betalen geïdentificeerd is en het bedrag gekend is.

Wij vorderen dit voorschot dan in bij de aansprakelijke.

De verzekerde moet ons op de hoogte brengen van iedere rechtstreekse schadevergoeding door de aansprakelijke, diens verzekeraar of welk ander gelijkgesteld organisme ook. In dit geval moet hij ons het voorschot dat we hem hebben betaald binnen 15 dagen volgend op deze schadevergoeding terugbetalen.

Deze waarborg wordt verleend tot 12.500 EUR per geschil, met toepassing van een drempel van 250 EUR per geschil.

5. Strafrechtelijke borgstelling

Wanneer bij een geschil gedekt door de waarborg Strafrechtelijk verweer van deze polis, de overheid van een vreemd land een strafrechtelijke borgstelling eist, betalen wij deze vooruit om de invrijheidstelling van de verzekerde te bekomen als hij in preventieve hechtenis is genomen of om hem in vrijheid te houden als hij dreigt in hechtenis te worden genomen.

Zodra de borgsom is vrijgegeven, dient de verzekerde op straffe van schadevergoeding, alle formaliteiten te vervullen die van hem kunnen worden gevraagd zodat wij onze uitgaven kunnen recupereren.

Indien de door ons betaalde borgsom wordt verbeurdverklaard of geheel of gedeeltelijk wordt aangewend tot betaling van een geldboete of strafrechtelijke dading, is de verzekerde gehouden ons dat bedrag op ons eerste verzoek terug te betalen.

Deze waarborg wordt verleend tot 12.500 EUR per geschil.

Artikel 15

VERZEKERINGSGBIED

De waarborg geldt voor geschillen die zich voordoen in geografisch Europa (Turkije wordt beschouwd als een deel van Europa) voor zover ze voortspuiten uit een activiteit van uw in België gelegen bedrijfszetels.

Artikel 16

WAARBORG IN DE TIJD

De waarborg geldt voor de geschillen die zich voordoen tijdens de duur van dit contract, behalve die welke voortvloeien uit een feit of gebeurtenis waarvan de verzekerde kennis had of had moeten hebben bij het onderschrijven van de polis.

Artikel 17

UITSLUITINGEN

Zijn van de verzekering uitgesloten:

1. de geschillen die vallen onder de zuivere contractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid.

Bij samenloop van contractuele en extracontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid, verzekeren wij evenwel de geschillen verbonden aan door de verzekerde geleden schade die valt buiten de contractuele sfeer;

2. de geschillen met betrekking tot motorrijtuigen die hoofdzakelijk bestemd zijn voor verkeer op de openbare weg en die in het verkeer zijn gebracht.

De verzekerde kan wel een beroep doen op de rechtsbijstand:

- voor de bedoelde voertuigen als ze gebruikt worden als werktuig;
- voor de zelfrijdende werktuigen die hoofdzakelijk bestemd zijn voor het uitvoeren van exploitatiewerkzaamheden waarvoor het verkeersrisico gedekt is door de burgerrechtelijke aansprakelijkheidsverzekering van deze polis;
- voor de genoemde werktuigen indien ze daadwerkelijk als werktuig worden gebruikt;
- in zijn hoedanigheid van zwakke weggebruiker;

3. de geschillen met betrekking tot enig rivier-, zee-, spoorweg-, lucht- of ruimtevaartuig of -voertuig, alsook met betrekking tot de goederen die ze vervoeren of slepen;

4. de geschillen met betrekking tot stoffelijke schade te wijten aan brand, vuur, rook of ontploffing, geleden door een verzekerde en veroorzaakt aan de gebouwen die dienen voor de uitoefening van de verzekerde activiteit en waarvan de verzekerde de eigenaar, huurder of gebruiker is;

5. de geschillen met betrekking tot zuiver onstoffelijke schade en onstoffelijke gevolgschade veroorzaakt door een niet-gedekte schade, geleden door de verzekerde;

6. het verhaal op grond van de wetgeving betreffende de arbeidsongevallen en beroepsziekten;

7. de geschillen met betrekking tot milieu- aantasting geleden door de verzekerde en die niet het gevolg is van een plotselinge, ongewone en onvoorzienbare gebeurtenis uit hoofde van die verzekerde;

8. de geschillen met betrekking tot burenhinder geleden door de verzekerde en die niet het gevolg is van een plotselinge, ongewone en onvoorzienbare gebeurtenis uit hoofde van die verzekerde;

Verzekering Aansprakelijkheid Onderneming

9. de geschillen in verband met schade aan onroerende goederen die niet in België gelegen zijn of die niet bestemd zijn voor de uitoefening van de verzekerde activiteit.

Blijven evenwel verzekerd, de geschillen met betrekking tot schade veroorzaakt aan het bewoonde gedeelte van het bedrijfsgebouw. Deze bepaling doet geen afbreuk aan artikel 17.4;

10. de geschillen verbonden aan de uitoefening van andere dan de in de bijzondere voorwaarden beschreven activiteiten.

Blijven evenwel verzekerd de geschillen met betrekking tot schade geleden door uw aangestelden wanneer zij occasioneel tuin-, huishoudelijke of soortgelijke privé-werkzaamheden uitvoeren voor uw rekening of voor rekening van de bestuurders, vennoten of zaakvoerders van de verzekerde onderneming, alsook voor rekening van hun gezinsleden.

Blijven evenwel verzekerd de geschillen met betrekking tot schade geleden door uw aangestelden die, volgens uw instructies, occasioneel werken voor rekening van andere werkgevers, in het kader van activiteiten van dezelfde aard als die van de verzekerde onderneming. Deze bepaling doet geen afbreuk aan artikel 17.6.

Blijven evenwel verzekerd de geschillen betreffende schade geleden aan materiaal dat occasioneel aan andere personen ter beschikking wordt gesteld, zonder dat er sprake is van huur of testen vóór aankoop of huur;

11. de geschillen die verband houden met een feit dat behoort tot het privé-leven;

12. de geschillen die voortvloeien uit financiële transacties, misbruik van vertrouwen, verduistering, ontvreemding of soortgelijke handelingen, de niet-naleving van de wetgeving inzake mededinging en de schending van de intellectuele eigendomsrechten zoals octrooien, merken, tekeningen of modellen en auteursrechten;

13. de geschillen met betrekking tot opzettelijke feiten, vechtpartijen, rellen, weddenschappen of uitdagingen begaan of aangegaan door de verzekerde.

De verzekerde geniet echter wel de waarborg Strafrechtelijk verweer wanneer hij wordt vrijgesproken door een in kracht van gewijsde gegane beslissing of wanneer een opzettelijk misdrijf wordt geherkwalificeerd tot onopzettelijk misdrijf. Deze uitbreiding geldt niet voor misdaden (gecorrectionaliseerd);

14. de geschillen die verband houden met feiten begaan door de verzekerde terwijl hij verkeerde in een staat van dronkenschap, alcoholintoxicatie van meer dan 1,5 g/l bloed of in een vergelijkbare toestand door het gebruik van verdovende middelen;

15. de geschillen verbonden aan de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de sociale lasthebbers van de verzekerde onderneming voor beheersfouten begaan tijdens hun mandaat;

16. de geschillen met betrekking tot schade die voortvloeit uit oorlogsfeiten (ook burgeroorlog), oproer, collectieve gewelddaden, stakingen, lock-out en terrorisme.

De verzekerde geniet wel de waarborg Burgerlijk verhaal in geval van terrorisme;

17. de geschillen met betrekking tot schade die voortvloeit uit explosieven, mijnontploffingen, horizontale boringen, munitie, oorlogswapens of vuurwerk;

18. de schade veroorzaakt door wapens of tuigen die bestemd zijn om te ontploffen door de structuurwijziging van de atoomkern en in het algemeen, alle schade die rechtstreeks of onrechtstreeks het gevolg is van een wijziging van de atoomkern, van radioactiviteit en de voortbrenging van ioniserende stralingen;

19. de geschillen met betrekking tot schade die voortvloeit uit de schadelijke eigenschappen van asbest.

Artikel 18 BEPALINGEN IN GEVAL VAN GESCHILLEN

1. Prestaties

I. Geboden diensten

Wij bieden de volgende diensten:

- wij informeren de verzekerde over zijn rechten na het ontstaan van het geschil;
- wij onderzoeken de verschillende mogelijkheden om het geschil op te lossen;
- wij ondernemen de nodige stappen om het geschil in der minne of in rechte op te lossen.

II. Vergoede kosten

Wij nemen de volgende kosten te onzen laste, zonder dat de verzekerde ze moet voorschieten:

- de kosten en erelonen van de advocaat, de expert en de gerechtsdeurwaarder;
- de kosten van gerechtelijke en buitengerechtelijke procedure, die ten laste worden gelegd van de verzekerde;
- de kosten van één procedure van tenuitvoerlegging per uitvoerbare titel;
- de noodzakelijke reis- en verblijfkosten van de verzekerde als zijn persoonlijke verschijning voor een buitenlandse rechtbank wettelijk vereist of gerechtelijk bevolen is;

Verzekering Aansprakelijkheid Onderneming

- de kosten voor een verzoek tot genade of eerherstel, voorzover wij het initiële geschil regelden en de verzekerde op het ogenblik van het indienen van het verzoekschrift nog bij ons verzekerd is.

Niet verzekerd zijn:

- straffen, geldboeten, opdecienen en dadingen met het Openbaar Ministerie, kosten van alcoholtest, bloedproef en drugsopsporingstest;
- de kosten en erelonen die de verzekerde vóór de schadeaanfite of zonder ons akkoord betaald heeft, tenzij ze gerechtvaardigd zijn;
- de kosten en erelonen van procedures voor internationale of supranationale gerechtshoven of procedures voor het Hof van cassatie, wanneer het belang van het geschil, indien uit te drukken in geld en zonder interesten, minder dan 1.250 EUR bedraagt.

2. Vrije keuze van advocaat en expert

Wanneer moet worden overgegaan tot een gerechtelijke of administratieve procedure, kiest de verzekerde vrij een advocaat; wordt gelijkgesteld met een advocaat iedere andere persoon die de vereiste kwalificaties heeft om de belangen van de verzekerde te verdedigen, krachtens de op de procedure toepasselijke wet.

De verzekerde heeft recht op één enkele advocaat en/of expert. De verzekerde verbindt zich ertoe de naam van de gekozen advocaat of expert aan ons bekend te maken.

Wij zullen de kosten en erelonen van een nieuwe advocaat of een nieuwe expert betalen, indien de verzekerde buiten zijn wil om, ingevolge objectieve omstandigheden zoals het overlijden van de advocaat of expert, de benoeming tot magistraat,..., genoodzaakt is van advocaat of expert te veranderen.

De verzekerde verbindt zich ertoe op ons verzoek de erelonen en kosten die wij overdreven achten, te betwisten, desgevallend voor de bevoegde Raad van de Orde der Advocaten, voor de respectievelijke tuchtorganen van de experts of voor de bevoegde rechtbank.

3. Objectiviteitsclausule

Wanneer wij en de verzekerde van mening verschillen over de te volgen gedragslijn voor de regeling van het schadegeval, heeft de verzekerde het recht een advocaat van zijn keuze te raadplegen, nadat wij ons standpunt of onze weigering om de stelling van de verzekerde te volgen bekendgemaakt hebben, onverminderd de mogelijkheid om een rechtsvordering in te stellen.

Bevestigt deze advocaat de zienswijze van de verzekerde, dan verlenen wij rechtsbijstand, met inbegrip van de kosten en erelonen van de raadpleging. In het andere geval betalen wij de helft van de kosten en erelonen van de raadpleging.

De verzekerde mag nochtans, tegen het advies van zijn advocaat in, op eigen kosten procederen. Wij hernemen de rechtsbijstand en betalen de verzekerde de kosten en erelonen terug indien hij een beter resultaat boekt.

Wij zullen de verzekerde op de hoogte brengen van de hierboven omschreven procedure, telkens als er zich een meningsverschil voordoet.

4. Belangenconflicten

Bij belangenconflict is de verzekerde vrij in de keuze van een advocaat of expert om zijn belangen te verdedigen. Dit recht wordt hem reeds toegekend in de minnelijke fase van de geschilbehandeling.

Wij zullen de verzekerde op de hoogte brengen van dit recht telkens als er zich een belangenconflict voordoet.

5. Ontoereikendheid van de verzekerde bedragen

Indien er meerdere verzekerden betrokken zijn in eenzelfde schadegeval, dient u te bepalen welke voorrang wij moeten verlenen aan elk van de verzekerden wanneer het verzekerde bedrag ontoereikend is.

Verzekering Aansprakelijkheid Onderneming

GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN

Artikel 19

BESCHRIJVING EN WIJZIGING VAN HET RISICO

1. Wat is de draagwijdte van uw mededelingsplicht bij het afsluiten van het contract?

Bij het tot stand komen van de verzekering dient u ons alle inlichtingen te verstrekken waarvan u redelijkerwijs kunt veronderstellen dat ze van belang zijn voor onze beoordeling van het risico. De verzekering wordt opgemaakt op basis van uw verklaringen en beperkt zich dus tot het risico dat voortvloeit uit de activiteiten beschreven in de bijzondere voorwaarden.

Als u onopzettelijk gegevens zou verzwijgen of verkeerd zou voorstellen, stellen wij u een aanpassing van de verzekering voor. Het staat u dan vrij dit voorstel te aanvaarden. Als wij evenwel aantonen dat wij een dergelijk risico nooit verzekerd zouden hebben, kunnen wij de verzekering opzeggen.

Indien zich een schadegeval voordoet voordat de aanpassing of de opzegging van de polis van kracht wordt, zullen wij de overeengekomen tussenkomst verlenen indien het u niet kan verweten worden dat u uw mededelingsplicht niet bent nagekomen. Kan u dit wel verweten worden, dan mogen wij onze tussenkomst beperken volgens de verhouding die bestaat tussen de betaalde premie en de premie die betaald had moeten worden indien wij naar behoren ingelicht waren. Als wij echter aantonen dat wij het werkelijke risico nooit verzekerd zouden hebben, dan mogen wij onze tussenkomst beperken tot het terugbetalen van alle betaalde premies.

Als u opzettelijk gegevens zou verzwijgen of verkeerd zou voorstellen, is de verzekering nietig en komen de vervallen premies ons toe. In dit geval moeten we geen tussenkomst verlenen.

2. Wat is de draagwijdte van uw mededelingsplicht tijdens de duurtijd van het contract?

Tijdens de duurtijd van het contract dient u ons zo spoedig mogelijk alle wijzigingen en nieuwe omstandigheden mee te delen die een aanzienlijke en blijvende invloed hebben op het risico dat het verzekerde voorval zich voordoet.

Bij verzwaring van het risico zal op gelijkaardige wijze als bepaald in artikel 19.1 gehandeld worden. Bij vermindering van het risico stellen wij u een overeenkomstige premievermindering voor. Als hierover geen akkoord bereikt kan worden, kunt u de verzekering opzeggen.

U moet ondermeer aangifte doen van:

- het aanvangen van nieuwe activiteiten of het oprichten van nieuwe bedrijfszetels;
- het op de markt brengen van nieuwe producten;
- het wijzigen van de groep voltijds tewerkgestelde equivalenten;
- het gebruik van andere materialen, procedés of technieken die een verzwaring van de essentiële kenmerken van de risico's vormen.

Artikel 20

DE PREMIE

1. Wanneer en hoe betalen?

De premie moet ons op de vervaldag vooruit betaald worden bij ontvangst van een vervaldagbericht of tegen kwitantie.

2. Berekening van de premie

I. Definitie van loon en omzet

Overeenkomstig de bijzondere voorwaarden, wordt de premie berekend door de lonen en/of de omzet te vermenigvuldigen met het toepasselijke premietarief voor elk risico van de onderneming.

Voor het premiegedeelte dat berekend wordt op basis van de lonen, bestaat het aan te geven bedrag uit de brutolonen die de verzekeringnemer betaalt aan het in de onderneming tewerkgestelde personeel.

Indien personeel is uitgeleend aan de verzekeringnemer door een derde, is het aan te geven bedrag het totaal gefactureerde bedrag voor dat personeel. Voor de berekening van de premie wordt 75 % van het totale factuurbedrag bij de lonen opgeteld. Het bedrag van de facturen voor de prestaties van onderaannemers wordt voor 50 % opgenomen in de lonen.

Onder loon wordt verstaan de brutobezoldiging zonder enige inhouding of opneming, inclusief alle voordelen die volgens de wet in aanmerking moeten worden genomen om het loon te bepalen.

De door de verlofkassen aan de arbeiders betaalde bedragen in de vorm van vakantiegeld of -toeslagen, alsook alle bedragen die een bestanddeel vormen van het loon zonder door de verzekeringnemer zelf te worden betaald, zoals getrouwheidspremies of premies voor weerverlet, moeten niet op de loonfiche worden vermeld. Wij passen op de aangegeven lonen een percentage toe om rekening te houden met die bedragen.

Verzekering Aansprakelijkheid Onderneming

Het aangegeven loon mag in geen geval lager zijn dan het gemiddeld gewaarborgd minimum maandloon of het loon vastgesteld in de door de onderneming ondertekende overeenkomst of in de collectieve arbeidsovereenkomst gesloten in de Nationale Arbeidsraad, in een paritair comité of hulpcomité of ieder ander paritair orgaan, ongeacht of het bij KB algemeen verbindend is verklaard of niet.

Voor het minderjarige personeel of voor de werknemers onder leercontract, zelfs indien niet bezoldigd, wordt de premie berekend op basis van het gemiddelde loon van de meerderjarige werknemers van de beroepscategorie waartoe zij zullen behoren als ze meerderjarig zijn of na voltooiing van hun leercontract, tenzij hun reële loon hoger is dan dat van de meerderjarige werknemers.

Voor de personen die betaald worden met fooien, moet het aangegeven loon overeenstemmen met het reële loon, zonder lager te zijn dan de forfaitaire lonen die door het ministerie, bevoegd voor sociale zekerheid, in aanmerking worden genomen voor de berekening van de sociale zekerheidsbijdragen.

Voor het premiegedeelte dat berekend wordt op basis van de omzet, is het aan te geven bedrag gelijk aan het totaal van de facturen, btw inbegrepen, voor de in de verzekeringsperiode geleverde producten of verrichte werken.

II. Voorlopige premie

Bij de inwerkingtreding van het contract en bij iedere vervalddag moet de verzekeringnemer een voorlopige premie betalen, zoals bepaald in de bijzondere voorwaarden. De voorlopige premie wordt vermeld in de bijzondere voorwaarden en wordt berekend op basis van de vermoedelijke definitieve premie.

Voor het eerste verzekeringsjaar of wanneer de onderneming pas is opgericht, bepalen wij de voorlopige premie in onderlinge overeenstemming met de verzekeringnemer.

Voor de volgende jaarpremies wordt de voorlopige premie aangepast op basis van de laatst gekende definitieve premie.

De voorlopige premie wordt aangewend voor de volledige of gedeeltelijke betaling van de definitieve premie die zal worden berekend op het einde van het verzekeringsjaar.

III. Aangifte van de lonen of de omzet en berekening van de definitieve premie

Op het einde van het verzekeringsjaar doet de verzekeringnemer of zijn gemachtigde aangifte van de lonen of de omzet van de verzekerde onderneming en van de medeverzekerden of bijkomende verzekerden.

Deze aangifte moet gebeuren binnen twee maanden volgend op het einde van elke verzekeringsperiode, bij voorkeur op de formulieren die wij u bezorgen.

Op basis van deze aangifte, berekenen wij de definitieve premie en maken de afrekening op, met aftrek van de reeds ontvangen voorlopige premie.

IV. Niet-aangifte van loon en omzet

Als de verzekeringnemer de lonen of omzet niet tijdig aangeeft, hebben wij het recht de definitieve premie te berekenen op basis van 150 % van de bedragen die als grondslag hebben gediend voor de berekening van de laatste voorlopige of definitieve premie.

De afrekening van de premie stelt de verzekeringnemer niet vrij van zijn verplichting om de lonen en de omzet aan te geven.

Wij behouden ons het recht voor om de aangifte van de lonen en de omzet te eisen en de afrekening te verkrijgen op basis van de door de verzekerde onderneming aangegeven lonen en omzet.

V. Controle van de aangifte van loon en omzet

Wij kunnen een controle uitoefenen op de verzekerde onderneming en op de aangiften van de verzekeringnemer of zijn gemachtigde en zelfs zorgen voor de aangifte van de lonen en omzet. Hiertoe kunnen wij en onze gemachtigden inzage nemen in alle stukken en documenten die aan de sociale of fiscale controle moeten worden voorgelegd. Wij behouden dit recht gedurende drie jaar volgend op het einde van het contract.

Indien de verzekeringnemer zijn verplichtingen niet naleeft, kunnen wij het contract opzeggen zoals bepaald in artikel 22.4 van de algemene voorwaarden. Onze afgevaardigden en wij verbinden ons tot de strikteste geheimhouding.

3. Wat gebeurt er bij niet-betaling van de premie?

Bij niet-betaling van de premie op de vervalddag kunnen wij de dekking van de overeenkomst schorsen of de overeenkomst opzeggen, indien u in gebreke werd gesteld per aangetekende brief.

De schorsing of de opzegging gaat in na het verstrijken van een termijn van 15 dagen, te rekenen vanaf de dag nadat de aangetekende brief op de post werd afgegeven.

Verzekering Aansprakelijkheid Onderneming

De schorsing van de dekking eindigt wanneer u de achterstallige premies betaalt, in voorkomend geval vermeerderd met de interesten.

Wanneer wij onze verplichting tot het verlenen van dekking hebben geschorst, kunnen wij de overeenkomst nog opzeggen indien wij ons dit recht hebben voorbehouden in de ingebrekestelling, zoals bedoeld in het eerste lid van dit artikel. In dit geval gaat de opzegging ten vroegste in na 15 dagen, te rekenen vanaf de eerste dag van de schorsing.

Indien wij ons in de ingebrekestelling de mogelijkheid om de overeenkomst op te zeggen niet hebben voorbehouden, gebeurt de opzegging door het versturen van een nieuwe aanmaning overeenkomstig het eerste en tweede lid van dit artikel.

De schorsing van de dekking doet geen afbreuk aan ons recht de later nog te vervallen premies te eisen, op voorwaarde dat u in gebreke werd gesteld overeenkomstig het eerste lid van dit artikel. Ons recht wordt evenwel beperkt tot twee opeenvolgende jaarpremies.

4. Wat bij wijziging van het tarief?

Indien wij ons tarief wijzigen, stellen wij u in kennis van die wijziging en passen wij de premie aan vanaf de eerste jaarlijkse vervaldag volgend op die kennisgeving, onverminderd uw recht om het contract op te zeggen.

Gebeurt deze kennisgeving minstens 4 maanden vóór de vervaldag, dan kunt u uw contract opzeggen binnen 30 dagen na die kennisgeving. De opzegging gaat dan in op de vervaldag.

Gebeurt de kennisgeving minder dan 4 maanden vóór de vervaldag, dan wordt de termijn om het contract op te zeggen verlengd tot 3 maanden. De opzegging gaat dan pas in een maand na de dag volgend op de betekening, de datum van het ontvangstbewijs of van de afgifte van de aangetekende brief bij de post maar ten vroegste op de jaarlijkse vervaldag.

De opzegging gebeurt volgens de vormvoorschriften bepaald in artikel 22.4.4.

Artikel 21

VERPLICHTINGEN VAN DE VERZEKERDE

1. Algemene verplichtingen

U moet ons alle middelen ter beschikking stellen die wij wenselijk achten om de toestand van het risico te kennen, onder andere door ons toegang te verschaffen tot de verzekerde onderneming en tot de documenten die voor de sociale of fiscale controle moeten worden voorgelegd.

Wij kunnen ook de verzekerde onderneming bezoeken om de preventie maatregelen te evalueren en kunnen dwingende maatregelen opleggen inzake preventie.

U bent ertoe gehouden:

- alle technische gegevens en testresultaten bij te houden tot 10 jaar na het op de markt brengen van uw producten of werken;
- op vraag van de verzekeraar de identiteit van de fabrikant, de importeur en de leverancier mee te delen.

2. Verplichtingen bij een schadegeval

Ongeacht de andere verplichtingen opgelegd in deze polis is de verzekerde ertoe gehouden:

- alle redelijke maatregelen te nemen om schadegevallen of de gevolgen ervan te voorkomen of te beperken;
- ons elk schadegeval schriftelijk te melden binnen 8 dagen. Deze termijn begint slechts te lopen wanneer het voor de verzekerde redelijkerwijs mogelijk is aangifte te doen;
- ons onmiddellijk alle nuttige inlichtingen en documenten te bezorgen, om het door ons ingestelde onderzoek met betrekking tot het schadegeval zoveel mogelijk te vergemakkelijken;
- alle gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken betreffende het schadegeval onmiddellijk aan ons of aan de gekozen advocaat te bezorgen;
- op ons verzoek of op verzoek van de gekozen advocaat op de terechtzittingen te verschijnen en alle nodige procedurehandelingen te verrichten;
- zich te onthouden van een erkenning van aansprakelijkheid, van dading, van betaling of belofte van betaling. Verlening van eerste hulp of loutere erkenning van de feiten wordt niet beschouwd als een erkenning van aansprakelijkheid;
- ons de kosten gerecupereerd ten laste van derden en de rechtsplegingsvergoeding terug te betalen, overeenkomstig het vergoedingsbeginsel;
- ons op de hoogte te houden van alle initiatieven die genomen worden tijdens de rechtstreekse contacten met de gekozen advocaat of expert.

Indien de verzekerde zijn verplichtingen niet nakomt, hebben wij het recht:

- bij verzuim met bedrieglijk opzet, de dekking te weigeren;
- in de andere gevallen, de vergoeding of de gemaakte kosten te verminderen of terug te vorderen ten belope van het door ons geleden nadeel.

De bewijslast berust bij ons.

3. Leiding van het geschil

Vanaf het ogenblik dat wij tot het geven van dekking in burgerrechtelijke aansprakelijkheid gehouden zijn en voorzover deze wordt ingeroepen, zijn wij verplicht ons achter de verzekerde te stellen binnen de grenzen van de dekking.

Verzekering Aansprakelijkheid Onderneming

Ten aanzien van de burgerlijke belangen en in zover onze belangen en de belangen van de verzekerde samenvallen, hebben wij het recht om, in de plaats van de verzekerde, de vordering van de benadeelde te bestrijden. Wij kunnen deze laatste vergoeden indien daartoe grond bestaat. Onze tussenkomen houden geen enkele erkenning in van aansprakelijkheid vanwege de verzekerde en ze mogen hem ook geen nadeel berokkenen.

Indien een schadegeval aanleiding geeft tot strafrechtelijke vervolgingen tegen de verzekerde, ook al is er over de burgerlijke belangen nog geen regeling getroffen, kan de verzekerde vrij, op eigen kosten, zijn verdedigingsmiddelen kiezen.

Wij moeten ons beperken tot het bepalen van de verdedigingsmiddelen met betrekking tot de omvang van de aansprakelijkheid van de verzekerde en de hoogte van de door de benadeelde partij geëiste bedragen, onverminderd wat in alinea 1 gesteld werd betreffende de burgerlijke belangen.

Wanneer de verzekerde strafrechtelijk wordt veroordeeld, mogen wij er ons niet tegen verzetten dat hij op eigen kosten gebruik maakt van elk mogelijk rechtsmiddel. Wij mogen ook niet tussenkomen in de keuze van de rechtsmiddelen in strafzaken.

4. Subrogatie

Tot de door ons uitbetaalde schadevergoeding of kosten treden wij in de rechten en vorderingen die aan de verzekerden kunnen toebehoren.

Artikel 22

DUUR VAN HET CONTRACT - BEGIN EN EINDE

1. Wanneer gaat de dekking in?

De dekking gaat in op de datum aangegeven in de bijzondere voorwaarden en ten vroegste na ondertekening van de polis door beide partijen en na betaling van de eerste premie.

2. Hoelang duurt het contract?

De overeenkomst duurt één jaar. Ze wordt stilzwijgend verlengd voor opeenvolgende periodes van één jaar, behalve wanneer ze door een van de partijen wordt opgezegd ten minste 3 maanden vóór het verstrijken van de lopende periode.

3. Verandering van verzekeringnemer

1. OVERLIJDEN

Als u overlijdt, blijft de overeenkomst bestaan ten voordele van de nieuwe houders van het verzekerde belang.

Zij kunnen de overeenkomst opzeggen binnen drie maanden en 40 dagen na het overlijden.

Ook wij kunnen gebruik maken van dit opzeggingsrecht binnen drie maanden, te rekenen vanaf de dag waarop wij kennis kregen van het overlijden.

2. FAILLISSEMENT

Als u failliet gaat, blijft de overeenkomst bestaan ten gunste van de massa van de schuldeisers.

De curator kan de overeenkomst opzeggen binnen drie maanden na de faillietverklaring.

Ook wij kunnen gebruik maken van dit opzeggingsrecht, maar ten vroegste drie maanden na de faillietverklaring.

3. ANDERE GEVALLEN VAN VERANDERING VAN VERZEKERINGNEMER

Wanneer de verzekerde onderneming overgelaten wordt of van maatschappelijke vorm verandert, blijft de waarborg behouden voor de nieuwe verzekeringnemer en wordt het contract in zijn naam voortgezet, tenzij het per aangetekende brief opgezegd wordt binnen een termijn van 3 maanden na deze wijziging. Het contract wordt dan automatisch vernietigd vanaf de datum van verzending van de aangetekende opzeggingsbrief.

Niettemin kunnen wij de overdracht van de overeenkomst weigeren en opzeggen zoals bepaald in artikel 22.4.2.

4. Wanneer eindigt het contract?

1. AUTOMATISCH:

- op de datum van definitieve stopzetting van de activiteiten van de verzekerde onderneming;
- als uw hoofdverblijf of de bedrijfszetel zich niet meer in België bevindt.

2. WIJ KUNNEN DE OVEREENKOMST OPZEGGEN:

- tegen het einde van elke verzekeringsperiode, overeenkomstig artikel 22.2;
- bij niet-betaling van de premie, overeenkomstig artikel 20.3;
- bij het verzwijgen of onjuist meedelen van gegevens over het risico, zowel bij het sluiten als in de loop van het contract, overeenkomstig artikel 19;

Verzekering Aansprakelijkheid Onderneming

- bij verandering van verzekeringnemer, overeenkomstig artikel 22.3;
- indien u een uit het contract voortvloeiende verplichting niet nakomt zoals bepaald in artikel 21.1 en 21.2;
- na elk schadegeval, maar uiterlijk één maand na de betaling of de weigering tot betaling van de schadevergoeding;
- in geval van publicatie van nieuwe wettelijke bepalingen die een invloed hebben op de verzekerde burgerlijke aansprakelijkheid of op de verzekering van deze aansprakelijkheid, maar uiterlijk 6 maanden na de inwerkingtreding van deze bepalingen.

3. U KUNT DE OVEREENKOMST OPZEGGEN:

- tegen het einde van elke verzekeringsperiode, overeenkomstig artikel 22.2;
- na elk schadegeval, maar uiterlijk één maand na de betaling of de weigering tot betaling van de schadevergoeding;
- in geval van risicovermindering, overeenkomstig artikel 19.2;
- in geval van verandering van verzekeringnemer, overeenkomstig artikel 22.3;
- in geval van wijziging van het tarief, overeenkomstig artikel 20.4.

4. MODALITEITEN VAN DE OPZEGGING:

De opzegging gebeurt bij deurwaardersexploot, per aangetekende brief of door afgifte van de opzeggingsbrief tegen ontvangstbewijs.

Behalve in de gevallen bedoeld in de artikels 20.3, 20.4 en 22.2 gaat de opzegging in nadat één maand verstreken is, te rekenen vanaf de dag na de betekening, de datum op het ontvangstbewijs of de afgifte op de post.

Wanneer wij de overeenkomst opzeggen na aangifte van een schadegeval, omdat u of een verzekerde één van zijn verplichtingen naar aanleiding van het schadegeval niet is nagekomen met de bedoeling ons te misleiden, wordt de opzegging van kracht bij de betekening ervan.

Wij betalen het premiegedeelte terug dat betrekking heeft op de periode nadat de opzegging van kracht wordt.

Artikel 23 TUSSENKOMST VAN DE MAATSCHAPPIJ

1. Vergoeding verschuldigd in hoofdsom

Wij betalen de in hoofdsom verschuldigde schadevergoeding ten belope van de verzekerde bedragen die in de bijzondere voorwaarden vermeld zijn. Daarboven nemen we de interest op deze vergoeding ten laste, evenals de kosten betreffende de burgerlijke vorderingen en de honoraria en kosten van advocaten en experts, in zover ze door ons of met onze toestemming zijn gemaakt.

Wij nemen eveneens de reddingskosten ten laste, zoals gedefinieerd in de begripsomschrijvingen, op voorwaarde dat u ons onmiddellijk op de hoogte brengt van alle door u genomen reddingsmaatregelen.

2. Interesten en reddingskosten

Wanneer de reddingskosten, de interesten en kosten en de in hoofdsom verschuldigde vergoeding het verzekerde totaalbedrag overschrijden, zijn de reddingskosten enerzijds en de interesten en kosten anderzijds beperkt tot:

- 500.000 EUR wanneer het verzekerde bedrag maximum 2.500.000 EUR bedraagt;
- 500.000 EUR plus 20% van het deel van het verzekerde bedrag tussen 2.500.000 en 12.500.000 EUR wanneer het verzekerde bedrag tussen 2.500.000 en 12.500.000 EUR ligt;
- 2.500.000 EUR, plus 10% van het verzekerde bedrag boven 12.500.000 EUR, met een maximum van 10.000.000 EUR wanneer het verzekerde bedrag hoger ligt dan 12.500.000 EUR.

De hierboven vermelde bedragen zijn gekoppeld aan het indexcijfer van de consumptieprijzen, waarbij het basisindexcijfer dat is van november 1992 namelijk 113,77.

De reddingskosten en de interesten en kosten zijn te onzen laste in de mate dat ze betrekking hebben op door dit contract verzekerde prestaties. Ze zijn slechts voor onze rekening naar evenredigheid van onze verbintenissen.

3. Franchise

Bij een schadegeval draagt u zelf het aandeel dat in de algemene en/of bijzondere voorwaarden bepaald wordt.

Dit aandeel, de franchise, wordt eenmaal per schadegeval afgetrokken van het bedrag van de schadevergoeding.

De franchise is eveneens van toepassing op de reddingskosten.

4. Belastingen en kosten

Alle kosten, belastingen en parafiscale bijdragen, die uit hoofde van dit contract verschuldigd zijn, worden door u gedragen.

5. Woonplaats

Om geldig te zijn, moeten de voor ons bestemde mededelingen aan één van onze zetels in België gedaan worden; diegene die voor u bestemd zijn, worden geldig gedaan aan het laatste door ons gekende adres.

6. Ombudsdienst

In geval van problemen kunt u uw klacht in eerste instantie richten tot uw agentschap, uw relatiegestigde of de dienst Klachtenbeheer, Pachecolaan 44, 1000 Brussel, of per e-mail: claim@Belfius.be.

Verzekering Aansprakelijkheid Onderneming

Indien u niet tevreden bent met het antwoord, kan u zich wenden tot de Bemiddelaar van Belfius Bank, Pachecolaan 44, 1000 Brussel, of per e-mail: mediation@Belfius.be.

Vindt u niet meteen de oplossing bij één van de vorige vermelde contacten, dan kunt u zich wenden tot de VZW Ombudsdienst Verzekeringen, de Meeûsquare 35, 1000 Brussel, of per e-mail: info@ombudsman.as.

Deze procedure sluit de mogelijkheid om een gerechtelijke procedure te starten niet uit. Betwistingen tussen partijen betreffende de uitvoering van het contract vallen onder de bevoegdheid van de Belgische rechtbanken.

7. Toepasselijk recht

De Belgische wet is van toepassing op dit verzekeringscontract dat meer bepaald onderworpen is aan de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst.